

Kommunfullmäktige

Revisorernas bedömning av kommunens delårsrapport

Vi av fullmäktige utsedda revisorer har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2010-08-31 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas bedömning ska biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling av densamma.

Bedömningen är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten. Det innebär att granskningen har varit begränsad i omfattning, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen.

Granskningens resultat presenteras i bifogad rapport.

Kommunen redovisar ett resultat på 11,1 Mkr för årets åtta första månader. Detta resultat ligger väl över förväntningarna för året. Resultatet för helåret 2010 är budgeterat till 1,8 Mkr.

Kommunens prognostiserade resultat för 2010 beräknas uppgå till 10,3 Mkr trots att Omsorgsnämnden prognostiserar ett betydande underskott.

Revisorerna bedömer att resultatet i delårsrapporten i huvudsak är förenligt med de mål fullmäktige beslutat med följande undantag.

Vad avser kommunens redogörelse för uppfyllelsen av de finansiella målen finns en redogörelse av utfallet i delårsbokslutet. Kommentarer lämnas översiktligt till respektive mål. Vi bedömer att kommunen kommer att få det mycket svårt att klara samtliga åtta finansiella mål. I dagsläget ser det ut som att kommunen kommer att uppnå sex av de åtta fastställda målen.

För verksamhetsåret 2010 har kommunfullmäktige fastställt fyra verksamhetsmål, som bedöms ha en koppling till god ekonomisk hushållning. Dock har ej någon avstämning av de verksamhetsmässiga målen gjorts i delårsrapporten vilket gör att vi ej kan bedöms om dessa mål kommer att uppnås under året.

Vi vill framhålla vikten av att verksamhetsmålen i förekommande fall tydligt är kopplade till god ekonomisk hushållning och mätbara med tydliga indikatorer för måluppfyllelse.

Vi har tidigare påtalat Omsorgsnämndens bristande styrning och uppföljning av sin verksamhet och kan nu konstatera att det inte skett några förbättringar under innevarande år. Ett exempel på detta är avsaknaden av vidtagna åtgärder för att uppnå ett positivt ekonomiskt resultat. Under stor del av året har förvaltningen haft en tillförordnad på förvaltningschefstjänsten vilket kan haft betydelse för nämndens möjligheter att få beslut genomförda. Vi menar dock att nämnden ej visat prov på handlingskraft för att förbättra sina egna arbetsformer samt styrning och uppföljning av verksamheten.

HÄLLEFORS KOMMUN

Revisorerna

2010-10-27

Vi anser också att kommunstyrelse, inom ramen för sin uppsiktsplikt, har ett ansvar att följa upp och säkerställa att nämndernas uppfyller sitt ansvar.

Redogörelsen är upprättad av de, av kommunfullmäktige valda revisorerna i Hällefors kommun.

Hans Eriksson

Torbjörn Ström

Sinikka Börjel

Sune Ekman

Kim Mattson

Bilaga

De sakkunnigas granskning av resultat enligt delårsrapport

Hällefors kommun
Översiktlig granskning delårsrapport
Revisionsrapport

KPMG AB
2010-10-20

Antal sidor: 7

Innehåll

1.	Sammanfattning	1
1.1	Finansiella mål och god redovisningssed	1
1.2	Mål för verksamheten	1
2.	Bakgrund	2
3.	Syfte	2
4.	Avgränsning	2
5.	Revisionskriterier	3
6.	Ansvarig styrelse	3
7.	Metod	3
8.	Projektorganisation	3
9.	Anvisningar och styrdokument	4
10.	Bedömning utifrån fullmäktiges mål	4
10.1	Bakgrund	4
10.2	Finansiella mål	4
10.3	Verksamhetsmål	5
11.	Delårsrapporten i övrigt	6
11.1	Förvaltningsberättelsen	6
11.2	Balanskravet	6
11.3	Resultaträkning	6
11.4	Jämförelsestörande poster	8
11.5	Balansräkning	8
11.6	Kassaflödesanalys	8
11.7	Sammanställd redovisning	8
11.8	Nämndernas berättelser	9

1. Sammanfattning

Vi har av Hällefors kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten per 2010-08-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2010.

Kommunens revisorer ska enligt 9 kap KL¹ bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorernas uttalande avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

1.1 Finansiella mål och god redovisningssed

Kommunen redovisar ett resultat på 11,1 Mkr för årets åtta första månader. Detta resultat ligger väl över förväntningarna för året. Resultatet för helåret 2010 är budgeterat till 1,8 Mkr.

Kommunens prognostiserade resultat för 2010 beräknas uppgå till 10,3 Mkr trots att Omsorgsnämnden prognostiserar ett betydande underskott. Till det positiva resultatet bidrar att de förväntade skatteintäkterna för 2009 och 2010 är betydligt högre än vad man räknade med vid budgetarbetet samt det tillfälliga konjunkturstöd som betalats till den kommunala sektorn för 2010. För Hällefors del utgör detta tillfälliga stöd 7,2 Mkr.

Vår översiktliga analytiska granskning av delårsrapporten tyder på en siffermässigt riktigt rapportering i överensstämmelse med lag och god sed på området. Vi anser att rapportens innehåll i all väsentlighet motsvarar de krav som ställs i lagen om kommunal redovisning samt i de rekommendationer som lämnats från Rådet för kommunal redovisning och Referensgruppen i redovisningsfrågor. Resultat- och balansräkningens kompletterande information i form av noter är enligt vår uppfattning bra anpassad till informationskravet i en delårsrapport. Samtidigt vill vi framhålla att det fortfarande finns en förbättringspotential att tillvarata i dokumentet. I likhet med tidigare år saknar delårsrapporten en kassaflödesanalys och en sammanställd redovisning för kommunkoncernen.

Noterbart är att kommunen budgeterat extra medel för omstruktureringskostnader uppgående till 22 Mkr. Denna budgetram är inte öronmärkt för någon specifik nämnd. Per 2010-08-31 har 5,4 Mkr utav dessa belastat resultatet.

Vad avser kommunens redogörelse för uppfyllelsen av de finansiella målen finns en redogörelse av utfallet i delårsbokslutet. Kommentarer lämnas översiktligt till respektive mål. Vi bedömer att kommunen kommer att få det svårt att klara samtliga åtta finansiella mål.

1.2 Mål för verksamheten

För verksamhetsåret 2010 har kommunfullmäktige fastställt fyra verksamhetsmål, som bedöms ha en koppling till god ekonomisk hushållning. Målen syftar till att ge indikationer på om kommunens resurser används kostnadseffektivt och ändamålsenligt i verksamheten. Någon avstämning

¹ Kommunallag (1991:900)

har inte kunnat göras per augusti 2010 då mättidpunkten för dessa mål infaller tidigast under hösten 2010.

Vi vill framhålla vikten av att verksamhetsmålen i förekommande fall tydligt är kopplade till god ekonomisk hushållning och mätbara med tydliga indikatorer för måluppfyllelse. Två utav målen är ej direkt mätbara verksamhetsmål och saknar därmed en tydlig koppling till god ekonomisk hushållning. Kommunen har dock en ambition att utveckla de verksamhetsmässiga målsättningarna.

2. Bakgrund

Vi har av Hällefors kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten per 2010-08-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2010.

Kommunens revisorer ska enligt 9 kap KL² bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorernas uttalande avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

3. Syfte

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens delårsrapport har upprättats i enlighet med kommunallagen, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting. Resultatet av vår granskning utgör underlag för kommunrevisorernas uttalande beträffande delårsrapporten.

4. Avgränsning

Granskningen omfattar delårsrapporten 2010-08-31.

Granskningen av räkenskaperna är översiktlig och har varit inriktad på att hitta väsentliga fel (bedömda eller konstaterade) i delårsrapporten.

I vår granskning ingår inte primärt att granska den interna kontrollen över kommunens kostnader och intäkter.

Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskingring.

---

² Kommunallag (1991:900)

5. Revisionskriterier

Vi kommer att bedöma om delårsrapporten i allt väsentligt följer

- Kommunallag och kommunal redovisningslag
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

Vi kommer vidare att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål kommunfullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

6. Ansvarig styrelse

Granskningen avser kommunstyrelsens delårsrapport som enligt 8 kap 20 a § KL ska behandlas av kommunfullmäktige.

Rapporten är saklighetsgranskad av kommunens ekonomichef Jessica Jansson.

7. Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av relevanta dokument inklusive delårsrapporten
- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Analyser av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- Stickprovis granskning av underlag till delårsbokslutet för avstämning och verifiering av väsentliga balansposter i den omfattning som krävs som underlag för bedömning av fullmäktiges finansiella mål.
- Översiktlig analys av resultaträkningen

8. Projektorganisation

Granskningen har genomförts av Charlotta Ekman, Auktoriserad revisor, och Martin Ingberg, E-godkänd revisor.

9. Anvisningar och styrdokument

I KRL framgår att kommunerna ska upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret, d v s högst åtta månader. Det är även den rapport som faller inom ramen för denna period som ska behandlas av fullmäktige och som revisorerna ska göra en bedömning av.

Anvisningar har utarbetats av kommunstyrelsekontorets ekonomiavdelning för att styra upp förvaltningarnas arbete. I anvisningarna har särskilda uppmaningar och instruktioner lämnats vad gäller nödvändigheten av avstämningar av balanskonton och periodiseringar. Avstämning och periodiseringar görs i redovisningen vid respektive förvaltning.

10. Bedömning utifrån fullmäktiges mål

10.1 Bakgrund

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

10.2 Finansiella mål

Kommunens finansiella mål enligt fastställd budget för 2010 utgör,

- Resultatet skall långsiktigt uppgå till minst 2 % av skatteintäkter och generella bidrag. För 2010 är målet 0,5 %.
- Nettokostnadsandelen skall långsiktigt ligga på 96 %. För 2010 är målet 91,7%.
- Investeringsandelen, d v s investeringsnivån i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag skall på sikt uppgå till 6 %. För 2010 är målet 8,2 %.
- Investeringar skall finansieras med egna medel och inte med externa lån. För 2010 är målet finansiering till 42 % med egna medel. Det långsiktiga målet är 100 %.
- Låneskulden skall på lång sikt amorteras med 6 Mkr årligen. I budgeten för 2010 föreslås ingen amortering.
- Finansnettoandelen, d v s finansnettot i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag, skall enligt budget uppgå till -1,7 % för 2010.
- Soliditeten enligt blandad modell, d v s med hänsyn tagen till pensionsskulden skall enligt budget för 2010 uppgå till minst 17,3%.
- Soliditeten enligt fullfonderingsmodellen d v s när det egna kapitalet reduceras med ansvarsförbindelsen skall för 2010 ligga på -59,78%.

- Skattesatsen ska ha en sådan nivå att lagstadgad och politisk prioriterad verksamhet kan bedrivas.

Vår bedömning, baserad på kommunstyrelsens kommentar i delårsrapporten, är att sju av åtta finansiella mål kommer att kunna uppnås 2010. Enligt dagens prognos ser kommunen inte ut att uppnå målet avseende nettokostnadsandel enligt ovan. I delårsrapporten görs inte någon uppföljning av soliditetsmålet enligt fullfonderingsmodellen.

10.3 Verksamhetsmål

För verksamhetsåret 2010 har kommunfullmäktige fastställt följande fyra verksamhetsmål, som bedöms ha en koppling till god ekonomisk hushållning:

- Personal - Minska den totala sjukfrånvarotiden för anställda kvinnor respektive män i förhållande till arbetad tid.
- En hållbar utveckling - Andelen ekologiska och rättvisemärkta livsmedel ska utökas med 2 procentenheter, d v s utgöra 12 % av kommunens livsmedelsinköp.
- Helhetsperspektiv- Skapa en helhetssyn i kommunen genom att ta fram ett personalpolitiskt program och internkontrollplaner.
- Budgetperspektiv – Revidera budgetprocessen så att budgetarbetet blir långsiktigt och arbeta fram mätbara verksamhetsmål.

Målen syftar till att ge indikationer på om kommunens resurser används kostnadseffektivt och ändamålsenligt i verksamheterna.

Någon uppföljning av utfallet av de verksamhetsmässiga målen har inte skett i delårsrapporten då mättidpunkten kommer att infalla under hösten. Bedömningen om huruvida kommunen uppnått samtliga verksamhetsmässiga mål kommer därför att göras i samband med årsbokslutet 2010-12-31.

Vi vill framhålla vikten av att verksamhetsmålen i förekommande fall tydligt är kopplade till god ekonomisk hushållning och mätbara med tydliga indikatorer för måluppfyllelse. De två sistnämnda målen är ej direkt mätbara verksamhetsmål och blir därför svåra att utvärdera. Kommunen har dock en ambition att utveckla de verksamhetsmässiga målsättningarna.

Det är, utifrån lagstiftningens intentioner kring god ekonomisk hushållning, väsentligt att kommunens utvecklingsarbete kring framtagande av verksamhetsmål inte stannar av. I nuläget har kommunfullmäktige fastställt ett antal mål som är Hällefors kommuns definition på god ekonomisk hushållning. Vad vi inte vet idag, utifrån dessa mål, är om kommunens krav på kvalitet, förbättringar m.m. uppfylls i och med att dessa mål uppnås. Vi ser det därför som viktigt att kommunen fortsätter utvecklingsarbetet med att ta fram mätbara verksamhetsmål dels utifrån sin egen definition på god ekonomisk hushållning, dels utifrån den praxis och utveckling som numera finns att tillgå hos många kommuner och landsting. En dialog med andra kommuner och landsting tror vi är en förutsättning för att lyckas med detta utvecklingsarbete. De verksamhetsmässiga

målen bör ses som ytterligare en dimension i kommunens vidareutveckling av begreppet god ekonomisk hushållning.

11. Delårsrapporten i övrigt

11.1 Förvaltningsberättelsen

Enligt KRL 9:2 ska delårsrapporten innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående års utgång. Uppgift ska lämnas om:

- sådana förhållanden som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat och ställning
- sådana händelser av väsentlig betydelse för kommunen som har inträffat under rapportperioden eller efter dennas slut.

Vi bedömer att delårsrapporten uppfyller dessa krav.

11.2 Balanskravet

Kommunens prognostiserade resultat på 10,3 Mkr för 2010, tyder på att kommunallagens krav på en ekonomi i balans kommer att klaras.

11.3 Resultaträkning

Nedan redovisas en översiktlig ekonomisk jämförelse för år 2009 och 2010.

mkr	Utfall 10-08-31	Utfall 09-08-31	Budget 2010	Prognos 2010
Verksamhetens nettokostnader	-229,8	-227,4	-351,3	-349,9
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning	243,3	230,3	359,1	366,0
Finansnetto	-2,4	-3,0	-6,0	-5,8
Årets resultat	11,1	0,0	1,8	10,3

Jämförelser och nyckeltal för kommunen.

Belopp i mkr	Utfall 10-08-31	Utfall 09-08-31	Budget 2010	Prognos 2010	Utfall 2009
Verksamhetens nettokostnader	-229,8	-227,4	-351,3	-349,9	-342,0
<i>Förändring i % jämfört med föregående år</i>	<i>1,1%</i>				
Skatteintäkter och statsbidrag	243,3	230,3	359,1	366,0	347,0
<i>Förändring i % jämfört med föregående år</i>	<i>5,6%</i>				
Finansnetto	-2,4	-3,0	-6,0	-5,8	-3,8
Resultat	11,1	0,0	1,8	10,3	1,2
Verksamhetens nettokostnad i relation till skatteintäkter och bidrag	94%	99%	98%	96%	99%

Kommunens prognostiserade resultat för 2010 beräknas uppgå till 10,3 Mkr trots att omsorgsnämnden prognostiserar ett väsentligt underskott. Till det positiva resultatet bidrar att de förväntade skatteintäkterna för 2010 är betydligt högre än man räknade med vid budgetarbetet samt det tillfälliga konjunkturstöd som betalats till den kommunala sektorn för 2010. För Hällefors del utgör detta tillfälliga stöd 7,2 Mkr.

Den prognostiserade positiva budgetavvikelsen för år 2010 beror i huvudsak på de extra budgeterade medel på 22 Mkr som kommunstyrelsen avsatt för omstruktureringskostnader. Dessa ingår inte i den budgettram som respektive nämnd arbetar efter. Per 31 augusti 2010 har omstruktureringskostnader på 5,4 Mkr belastat resultatet.

Resultatet i delårsbokslutet har belastats med kostnader av synnerliga skäl avseende avvecklingskostnader på 1,5 Mkr. Dessutom har kommunen drabbats av en kundförlust avseende en fordran på Formens Hus AB uppgående till 1,3 Mkr.

Kommunen redovisar i delårsbokslutet en semester- och övertidsskuld beräknad utifrån skulden per 2009-12-31, ökad med 8/12 av årets prognostiserade skuldökning. Den nya redovisningsprincipen har inneburit att resultatet i delårsbokslut per 2010-08-31 har belastas med 1 Mkr i form av ökade lönekostnader. Upplupna löneskulder har i tidigare delårsbokslutet ej justerats utan den skuld som tidigare redovisats har motsvarat skulden vid föregående årsskifte.

Delårsrapporten innehåller endast en kortfattad ekonomisk sammanställning av utfallet och prognosen för de kommunala bolagen. Endast Hällefors Bostad AB prognostiserar ett positivt resultat för året på sammanlagt ca 0,4 Mkr.

Kommunen har under året beslutat att sälja Grythyttan 56:2 Förvaltnings AB med tillhörande fastighet. Bolagets egna kapital är negativt. Dessutom har kommunen borgat för bolagets lån på 11 Mkr. Vi kan inte utesluta att kommunen kommer att åsamkas betydande kostnader i detta ärende.

11.4 Jämförelsestörande poster

Enligt RKR:s rekommendation om extraordinära poster och upplysningar för jämförelseändamål är det väsentligt att kommentera viktiga händelser eller transaktioner för att kunna analysera och göra jämförelser. Huvudregeln är att så gott som alla intäkter och kostnader som påverkar resultatet orsakas av händelser inom ramen för en kommuns normala verksamhet.

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder.

Som jämförelsestörande poster redovisar Hällefors kommun kostnader som anses vara av karaktären synnerliga skäl och därför skall beaktas i balanskravsutredningen. Kommunen redovisar hyreskostnader i samband med avveckling och pensionskostnader för uppsagd personal på totalt 1,5 Mkr i delårsbokslutet 2010-08-31.

11.5 Balansräkning

Vi har översiktligt granskat dokumentationen av balansposterna i delårsbokslutet.

Vid upprättande av delårsbokslutet registreras inte justeringar som görs i form av periodiseringar mm i huvudboken. Justeringsposterna hanteras istället manuellt i ett sidordnat Excel-dokument vilket kan innebära en större risk för fel. Vi rekommenderar att man ser över rutinerna till nästkommande år.

Kommunen upprättar endast översiktliga underlag till vissa balansposter i delårsbokslutet. Enligt lag om kommunal redovisning skall det finnas specifikationer till balansposterna i årsredovisningen om inte postens sammansättning framgår av bokföringen i övrigt. Detta innebär att bokslutsbilagor skall upprättas som visar vilka delposter som ingår i balansposten. Samma principer gäller för delårsbokslut. Vi rekommenderar att bokslutsbilagor görs för samtliga balansposter.

11.6 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar har finansierats samt hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning.

Kommunens delårsrapport saknar en kassaflödesanalys. För att förbättra informationen i delårsrapporten rekommenderar vi att kommunen även infogar en kassaflödesanalys.

11.7 Sammanställd redovisning

KRL ställer inget krav på att delårsrapporten ska omfatta de kommunala företagen, vilket dock rekommenderas i referensgruppens uttalande från år 1995.

Enligt KRL 8:2 ska den sammanställda redovisningen omfatta de juridiska personer i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Av författningskommentarerna framgår att ett betydande inflytande förutsätts föreligga när kommunen innehar minst 20 % av rösterna i en annan juridisk person. Det finns dock möjlighet att göra avsteg från principen om företaget har en ringa omsättning eller balansomslutning.

Sammanställd redovisning upprättas inte i kommunens delårsbokslut.

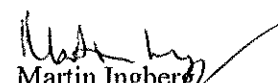
11.8 Nämndernas berättelser

Nämndernas redogörelser för sin verksamhet under avsnittet "Den kommunala organisationen" innehåller kortfattade kommentarer om det ekonomiska läget. Dessa redogörelser följer i allt väsentligt tidigare års uppställningsform. Av redogörelserna framgår att Bildningsnämnden, Kommunstyrelsen och Omsorgsnämnden förväntas redovisa budgetunderskott år 2010. Omsorgsnämnden prognostiserar ett underskott som uppgår till hela 10,5 Mkr. Nämnas bör att Omsorgsnämndens budgetram 2010 sjunkit med 13,8 Mkr jämfört med 2009. Vid jämförelse av nämndens prognostiserade nettokostnader 2010 uppgår dessa till 146,3 Mkr att jämföra med utfallet 2009 på 142,9 Mkr. Ökningen uppgår till 2,4 %. Förklaringen är främst ökande kostnader för omsorgsverksamheten. Även bildningsnämnden fick en minskad budgetram år 2010. Budgetramen minskade med 8,7 Mkr jämfört med föregående år. Nämndens prognostiserade nettokostnader för 2010 uppgår till 134,2 Mkr att jämföra med faktiskt utfall 2009 uppgående till 138,4 Mkr. Detta innebär en minskning med 3 % vilket är effekten av de kostnadsbesparade åtgärder som vidtagits.

Vi ser det som angeläget att det även fortsättningsvis ställs höga krav på att samtliga verksamheter klarar sina tilldelade budgetramar samt vidtar åtgärder i de fall det finns indikationer på budgetöverskridande. Vidare förutsätter vi också att ett fortsatt aktivt arbete görs i syfte att uppnå ekonomisk balans i samtliga nämnder.

KPMG

Charlotta Ekman
Auktoriserad revisor

Martin Ingberg
Godkänd revisor